

Ježíš rozdělující

Ten, kdo rozdělí nějakou skupinu, sám je vnitřně rozdělen. Kdo je v pokoji sám se sebou, je schopen smířovat druhé. Vycházíme-li pak z tohoto psychologického předpokladu, neměl by být Ježíš nějakým rozvracečem, vycházíme-li z předpokladu, že žil v souladu se sebou samým i s Bohem. Přesto svou řečí, jak ji Lukáš zachycuje, své posluchače provokuje. (...)

Když rabbi hovoří, jedni se rozhodují pro něho, druzí proti němu – on totiž nehovoří tak nezávazně, aby proti němu nikdo nic neměl. Je svým posluchačům výzvou, což vede k tomu, že ji někteří odmítnou. Tak může dojít podle jeho slov i k naprostému rozdělení a rozbití rodiny. Pokládá za důležité, aby se každý rozhodoval skutečně sám za sebe, a ne aby se řídil falešnými ohledy na druhé. O svém životě musí člověk v zásadních záležitostech rozhodnout sám. Jde o to, aby každý žil svůj život. Ježíš nerozděluje z toho důvodu, že by sám byl v nitru rozdělen – odhaluje pouze vnitřní rozpolcenost lidí. Zdánlivě harmonickým rodinám ukazuje, že je jejich soužití pouhým zdáním a vzájemným přizpůsobením se jednoho druhému nikoli z lásky, ale z pohodlnosti. Za zmíněným přizpůsobením se však hromadí velké množství agrese – a ta se stává vlastní příčinou rozpadu rodiny. Ježíš svým slovem provokuje k tomu, aby se každý rozhodl buď pro něho, nebo proti němu, a našel si tak pro sebe cestu, kterou mu připravil Bůh, aby dospěl svým osobním neopakovatelným způsobem k životu. (...) Teprve v okamžiku, kdy se postavíme na vlastní nohy, začneme svobodně komunikovat se svými bližními – teprve tehdy se může podařit setkání. Dokud však jsme vzájemně propleteni a nestanovili jsme si jasně své hranice, nedokážeme poznat tajemství druhého člověka ani svou identitu. Ježíš si ale přeje společenství zralých a samostatných jedinců. To však vyžaduje napřed se distancovat a vydělit. Teprve touto cestou se dopracujeme plodného soužití.

Dokážu si stanovit zdravé hranice, nebo se spíše hněvám na lidi, kteří mě tísní svým očekáváním? Oni přece smějí ode mě něco očekávat. Záleží však na mém svobodném rozhodnutí, nakolik se je rozhodnu naplnit. Mnozí se raději na druhé zlobí, v podstatě jsou ale nespokojeni sami se sebou, protože se nedokážou vymezit. Jen z dobrého vymezení však mohou vyrůst dobré a jasné vztahy. Jak jsme na tom se svými vztahy? Existuje v nich zdravý vztah blízkosti a odstupu, nebo vznikla spíše jakási emocionální kaše, v níž se už sami nevyznáme? Mícháme svoje pocity a potřeby s emocemi a potřebami druhých? Známe i taková rozdělení, která plynou z rozbitého nitra někoho z našich bližních? Rozdělujeme sami lidi okolo sebe? Jak dokážeme rozlišit zraňující a chorobné rozdělení od onoho jasného, jímž nás Ježíš provokuje ke skutečnému životu?

Anselm Grün – 50x Ježíš

Prameny, odkazy

Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Lukáše; Paul-Gerhard Müller – Evangelium sv. Lukáše – Malý stuttgartský komentář; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz;

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze
jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.
Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

20. neděle v mezidobí – cyklus C

14. srpna 2016

Ježíš řekl svým učedníkům: ⁴⁹„Oheň jsem přišel vrhnout na zem, a jak si přeji, aby už vzplanul! ⁵⁰V křest mám být ponořen, a jak je mi úzko, než bude vykonán! ⁵¹Myslíte, že jsem přišel dát mír na zemi? Ne, říkám vám, ale rozdělení. ⁵²Od nynějška totiž bude rozděleno pět lidí v jednom domě: tři proti dvěma a dva proti třem. ⁵³Budou rozděleni otec proti synovi a syn proti otci, matka proti dceři a dcera proti matce, tchyně proti snaze a snacha proti tchyni.“

Lk 12,49-53

1. čtení:
Jer 38,4-6.8-10

2. čtení:
Žid 12,1-4

Evangelium:
Lk 12,49-53

Srovnání:
Mk 10,38-39;
Mt 10,34-36;
Mich 7,6

Úvod k meditaci

Oheň byl vždy určen jako sanitární prostředek – měl spálit to, co by mohlo ohrožovat zdraví člověka. Od nepaměti sloužil oheň k tomu, aby se člověk u něho zahřál a cítil dobře. Sloužil člověku i k přípravě jídla, aby bylo stravitelnější a chutnější. Osvěcoval noc a dával uprostřed tmy alespoň trochu jistoty. Oheň se zapaloval jako znamení trosečníků, aby je někdo našel a zachránil. Platí to o něm i duchovně.

To zamýšlel Pán, když mluví o ohni, který vrhá na zem a přeje si, aby vzplál.

Chce spalovat naše hříchy.

Chce nás zahřát ve strastech světa a tlaku pokušení.

Chce nám učinit evangelium a jeho učení stravitelnějším a chutnějším.

Chce nás osvětit láskou, milostí i pravdou, abychom měli jistotu.

Chce působit, aby nás Boží ochranná a zachraňující ruka vždy našla. Tímto ohněm je vlastně ON sám.

Vnímejme Ježíšův oheň jako výzvu, abychom vzpláli stejným ohněm svatosti.

Výklad biblického textu

Kontext: Slova o ohni a křtu jsou symbolickou a obraznou výpovědí, kterou je možné pochopit pouze v souvislosti s celým Lukášovým evangeliem.

v. 49: oheň – Ukazuje na Boží svatost a velikost. Bůh oznámil své jméno z hořícího keře. Hospodin se dává popsat jako stravující až sžírající oheň. Oheň je také symbolem Božího odporu a hříchu, Božího slova (srov. Jer 5,14; 23,29) nebo Božího soudu (srov. Ž 66,12; Ez 38,22). V Novém Zákoně je oheň spolu s větrem symbolem seslání Ducha Svatého.

Ježíšova misijní činnost spočívá tedy v přinesení ohně na zem, to znamená v darování Ducha Svatého, kterému předchází křest, jímž má být pokřtěn on sám, tedy jeho smrt.

v. 51: Otázkou chce Ježíš opravit jakékoli nepochopení své misijní činnosti. Ačkoli biblická tradice představovala Mesiáše jako vládce pokoje (Iz 9,5nn; 11,6-9; srov. Ž 72,3.7), Ježíš v protikladu vůči tomu tvrdí, že přišel vyvolat konflikt. Lukáš praví, že Ježíš přišel lidi rozdělit – evangelista Matouš uvádí v paralelním textu pomocí symbolického způsobu vyjadřování, že Ježíš přišel uvést na zemi meč (Mt 10,34).

mír na zemi – Když se Ježíš narodil, byl Bůh veleben za udělený pokoj: *Sláva na vysostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení* (Lk 2,14). Ježíš pak sám přislíbil pokoj hříšníci (Lk 7,50: *Jdi v pokoji*) a uzdravené ženě (Lk 8,48: *Jdi v pokoji*). Vyslaní učedníci mají vstupovat do domu s přáním pokoje pro onen dům (Lk 10,5n). Ve všech případech se jedná o pokoj s Bohem. Ježíšem přinesený pokoj však neznamená vymizení konfliktů ze života, nýbrž je plodem přilnutí k jeho slovu, které člověka uvádí do hlubokého vztahu s ním. Tento vztah k Ježíšovi působí v člověku stav pokoje, i když život s sebou přináší neshody a pře. Přilnutí k Ježíšově osobě může pak dokonce vést k rozporům i v nejužších a nejhlubších vztazích, ve vztazích rodinných.

Pokoj přichází skrze rozdělení. To není levné zboží, stojí mnohdy mnoho; jeho cenou je život.

v. 52: Hlavním obsahem Ježíšova poslání je jeho náklonnost k hříšníkům, snaha dovést je zpět k Bohu. Ježíš je plný dobrotы a slitování (srov. Lk 7,36-50). Nechce však v žádném případě prohlásit vše za správné. Nechce smazat rozdíly mezi dobrem a zlem, a tak smíchat vše dohromady. Jeho cílem není klid a pokoj nějakého všeobecného kompromisu.

K tématu

V dnešní liturgii slyšíme tato slova z listu Židům: „Vytrvale běžme o závod, který je nám určen. Mějme oči upřeny na Ježíše: od něho naše víra pochází a on ji vede k dokonalosti“ (Žid 12,1-2). Tato slova musíme zdůraznit zvláště v tomto Roce víry. Také my během tohoto roku máme upřeny oči na Ježíše, protože víra, která je naším přítakáním synovskému vztahu k Bohu, přichází od Něho, přichází od Ježíše. On je jediným prostředníkem tohoto vztahu mezi námi a naším nebeským Otcem. Ježíš je Syn a my jsme dětmi v Něm.

Boží Slovo této neděle však obsahuje také jedno Ježíšovo slovo, které nás uvádí do rozpaků a je třeba jej vyložit, jinak by mohlo vyvolat nedorozumění. Ježíš praví učedníkům: „Myslíte, že jsem přišel dát mír na zemi? Ne, říkám vám, ale rozdělení“ (Lk 12,51). Co to znamená? Znamená to, že víra není nějaká ozdoba či ornament. Žít víru neznamená ozdobit život trochou náboženství, jako by byl dortem, který se zdobí šlehačkou. Nikoli, to není víra. Věřit znamená zvolit Boha za základní kritérium života, a Bůh není prázdný, není neutrální, Bůh je vždy pozitivní. Bůh je láska a láska je pozitivní! Po té, co přišel Ježíš na svět, nelze dělat jako bychom Boha neznali, jako by byl abstraktní, prázdnou věcí, čistě nominálním odkazem. Nikoli, Bůh má konkrétní tvář, má jméno: Bůh je milosrdenství, Bůh je věrnost, je život, který se dává nám všem. Proto Ježíš říká, že přinesl rozdělení. Nikoli proto,

že chce lidi mezi sebou rozdělit, ale naopak. Ježíš je náš pokoj, je naše smíření! Tento pokoj však není pokojem hrobovým, není neutralitou. Ježíš nepřináší neutralitu, Jeho pokoj není kompromis za každou cenu. Následování Ježíše obnáší zřeknutí se zla, egoismu a volbu dobra, pravdy a spravedlnosti, i když to někdy vyžaduje obět a zapření vlastních zájmů. A toto rozděluje, jak víme. Rozděluje i ty nejtěsnější svazky. Avšak pozor: nerozděluje Ježíš! On dává kritérium: žít pro sebe anebo pro Boha a pro druhé; nechat si sloužit anebo sloužit druhým; poslouchat vlastní já anebo poslouchat Boha. V tomto smyslu je Ježíš „znamením odporu“ (Lk 2,34).

Tato slova evangelia tedy nikterak neschvalují užití síly na obranu víry. Opak je pravdou. Pravou silou křesťana je moc pravdy a lásky a obnáší zřeknutí se každého násilí. Víra a násilí jsou neslučitelné! Avšak víra a statečnost jdou pospolu. Křesťan není násilníkem, ale je silný. Jakou silou? Mírností, silou mírnosti, silou lásky. (...)

Zapamatujte si: následování Ježíše není neutralitou, nýbrž zapojením, protože víra není ozdobou, nýbrž duševní silou!

papež František 18. 8. 2013

V evangeliu dnešní neděle se vyskytuje jeden Ježíšův výraz, který vždycky upoutá naši pozornost a žádá si naše správné pochopení. Na cestě směrem k Jeruzalému, kam jde vstříc smrti na kříži, se Kristus svěřuje svým učedníkům: „Myslíte si, že jsem přišel dát mír na zemi? Ne, říkám vám, ale rozdělení.“ A dodává: „Od nynějška totiž bude rozděleno pět lidí v jednom domě: tři proti dvěma a dva proti třem. Budou rozděleni otec proti synovi a syn proti otci, matka proti dceři a dcera proti matce, tchyně proti snaze a snacha proti tchyni“ (Lk 12,51-53). Kdokoli alespoň trochu zná Kristovo evangelium, ví, že je to výhradně poselství pokoje. Ježíš samotný, jak píše Pavel, „je náš pokoj“ (Ef 2,14), zabitý a vzkříšený, aby zničil zeď rozdělení a nastolil království Boží, kterým je láska, radost a pokoj. Jak si tedy tato jeho slova vysvětlovat? Na co Pán poukazuje, když říká, že přišel, aby přinesl podle redakce sv. Lukáše „rozdělení“, nebo podle sv. Matouše „meč“ (Mt 10,34)?

Toto Kristovo vyjádření znamená, že pokoj, který On přišel dát, není synonymem pouhé absence konfliktů. Naopak. Ježíšův pokoj je plodem neustálého boje proti zlu. Boj, který se Ježíš rozhodl podstoupit, nemíří proti lidem nebo lidské moci, ale proti nepříteli Boha a člověka, Satanovi. Kdo chce odporovat tomuto nepříteli a zůstat věrný Bohu a dobru, musí nutně čelit neporozumění a někdy i vlastnímu, opravdovému pronásledování. Proto ti, kteří chtějí následovat Ježíše a nekompromisně usilovat o pravdu, musí vědět, že narazí na odpor a stanou se proti své vůli znamením rozdělení mezi lidmi, dokonce i uvnitř svých vlastních rodin. Láska k rodičům je posvátným přikázáním, ale, má-li být žito autenticky, nemůže být nikdy kladeno nad lásku k Bohu a ke Kristu. Takto se ve šlépějích Pána Ježíše křesťané stávají „nástroji jeho pokoje“ podle známého vyjádření sv. Františka z Assisi. Odvážně a úporně usilují v každodenním nasazení nikoli o pokoj neopodstatněný a zdánlivý, ale o pokoj skutečný, aby přemohli zlo dobrem (srov. Řím 12,21) a osobně platí cenou, kterou to obnáší.

Benedikt XVI. 19. 8. 2007